

الوحدة والتعاون

Al Khutbah 28

So Bandingan ko Kapagisaisa ago Kathatabanga

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ
 اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وِلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
 وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ... وَبَعْدُ..

فِيآبَادِ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

(المائدة ٢)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihi ilā yawmidd dīn... wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Wa taāwanū alal birri wat taqwā wa lā taāwanū alal ithmi wal udwāni wat taqullāha shadīdul iqād.

(Al Ma'idah 2)

So bantogan na tanan dn rk o Allāh [s.w.t] a skaniyan bo i patot a phodipodin ago zlaslaan ago panalamatan. Dadn a patot a zimbaan ago zojudan a rowar rkaniyan, a tuhan a Miyangadn a Masalinggagawn. Bantogn tano skaniyan ago phodiphodin tano ko langowan a btad tano. Ipamangni tano sa kapakaslang so Nabi tano a Mohammad [s.a.w] ago so manga pamilya niyan ago so manga sahabah niyan sa samporna ko langowan a Muslim.

Manga oripn o Allāh, giyankai a bandingan tano imanto na manonmpang ko kapagisaisa ago kathatabanga, a pd anan ko bandingan a patot a bgan sa mala a siyap ago rantapan, ka so waraan o kaoyagoyag ko doniya ko kiazosonan o btad iyan na di dn phakatindg o di maadn ankai a kapagisaisa ago kathatabanga. Waraan anan a initagima o Allāh [s.w.t] ko langowan a kaadn iyan a maadn kiran so kapagisaisa ago so kathatabanga.

Manga oripn o Allāh, paliyogat a kasabotan tano a so kiyapangadn o Allāh [s.w.t] na inator iyan ago bitadan iyan sa bitikan a aya dn a mitotoro iyan na so kapagisaisa ago so giikathatabanga. Ogaid na giyankai a waraan na aya mala on i sabot na so manga taw a piyaganad iran so katao ko kaoyagoyag o manga kaadn a adn a lawas iyan (biology) so pman so manga taw a daa mmntl iran sankai a katao na maito a nawnaw iranon ka aya bo a pkhakowa iranon na so pkhan'g iran a manga katharo.

So kiyaadna o Allāh [s.w.t] ko waraan a rinayagan iyan so doniya na siyolbi niyanon so kabaloy ankai a doniya a magiisaisa a giithatabanga, sa di dn anan pzosopaka, ka o makazosopaka na phakatonay sa kaantiyor ago kabinasa, na di phakamoayan so kaoyagoyag o manosiya sankai a liyawaw o lopa, na di khamataan so kasimba ko Allāh [s.w.t]. Oriyan oto na piyakatoron o Allāh [s.w.t] so kitab iyan a Qur'an a kitab a toroan ago gonanao ko kaoyagoyag o manosiya, a so waraan iyan na kaombawan iyan so waraan ankai a doniya ago so langowan a adn a matatago on. Sabap san na da dn a khasawaan a katao a pkhaadn o knal o manosiya inonta a so Qur'an na kaombawan iyan ago madadalmon ankoto a manga katao. Aya sabap anan na so Qur'an na Mu'jizah (Miracle) a da dn a bawon phakalankolob a katao ago pamikiran, ka so langowan a kapasang o manosiya ago so sima iyan na tanan dn mararankom o Qur'an sa di ron makaliliyo.

Manga oripn o Allāh, so kababaloy tano a Muslim na paliogat a maadn tano so kapagisaisa ago so kathatabanga, so kapagisaisa na inisogo anan o Allāh [s.w.t] ko kiyatharoa niyanon a:

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ (الأنبياء ٩٢)

Mataan a giyai so agama niyo a agama a satiman, ago sakn i Kadnan iyo sa simba ako niyo (Al Anbiya' 92)

So agama o Allāh [s.w.t] na bithowan iyan sankai a ayat sa “ummah”, a makatotoro sa maana a pagtaw a matitimo, sabap sa so kapakatindga ko agama na di phakamoayan odi maadn so pagtaw a ayaon pnggolawla. Samanan na so agama na kaphagisaisaan ago kapthatabangaan ka so kathatabanga na onga niyan so kaisaisa, sa o da a kaisaisa na daa kathatabanga, sa di anan makapmblag ka zakotowa.

Gowani a ipaliyogat o Allāh [s.w.t] so sambayang a olowan ago rinayagan o simba ko Allāh [s.w.t], na ininggolalan o Rasūlullāh [s.a.w], sa okit a kathimotimo ka so kapakatindga ko sambayang na giyoto dn so kiyapakatindga ko agama na aya kaphakatindg o agama na adn a sagorompong a gii ron nggolawla a matitimo a magiisaisa a giithatabanga. Sabap roo na miyaadn so kanjama ko masjid a piyakalbi so balas iyan ko kazambayang sa tinanggisa sa dowapolo ago pito pankat. Amay ka sabotn o Muslim so hikmah a madadalm san na khaadn kiran so panamar ago so arga o kapagisaisa ago so kapthatabanga iran.

Inimbayok o maongan a Arab so katharo iyan a:

تَأْتِي الرِّمَاحُ إِذَا اجْتَمَعْنَ تَكْسَرًا ... وَإِذَا افْتَرَقْنَ تَكْسَرَتْ أَحَادًا

Di khapotol so manga gasa a pana igira mabbkhs ...

na o makamblablag na malbod a potoln

Giyanan i bagr o kaisaisa a apiya so malobay na igira miyatimo na pphakaadn sa bagr a di khiropana pamikiran, ka opama ka katawi niyo na so Atomic Bomb a phakabankit so bagr iyan na aya phoonan iyan na so kolpong a di khailay o mata a aya katawi ron na daa bagr iyan, na so kiyatimo ankanan a maroni a kaadn na miyakaadn sa bagr a pkhisomag iyan so ndo' na pkhabankit iyan so kibabatog.

Manga oripn o Allāh, Inisapar o Rasūlullāh [s.a.w], so kapagoparik ago so kazagomparak, sa inaloy niyan a aya pkhakadas a arimaw ko manga kambing na so gii ron zibasibay, ka so manga kambing na manga llmk a binatang ogaid na sii ko kayisaisa iran a matititmo siran na di siran kharawan somogabor o mawaraw a binatang a so arimaw, ka ipkhalk iyan ankoto a bagr iran a apiya giyabo a kalozga iran na phangagogoob a lawas iyan. Sa aya pphagayanan iyan na anday ka zosoga niyan kiran sa masagomparak siran na sa dn sa misibay ron a satiman na aya niyan thogsn sa zalobaan iyan na indndg iyan ko darpa a mawatn sankoto a manga pd iyan, ka kagiya matatago on dn so pangandam ko bagr o matitimo a kambing.

Sii ko kapagadna ko kaphatabanga ka an maadn so kayisaisa, odi na maadn so kathatabanga, na aya pnggalbkn na so initoro o Allāh [s.w.t] ko kitab iyan gowani a tharoon iyan a:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ (المائدة ٢)

Go thatabangai niyo so mapiya (so langowan a inisogo o Allah) sa di niyo pthatabangai so dosa ago so kapriridoay, go kalkniyo so Allah ka mataan a so Allah na taralo i siksa (Al Ma'idah 2)

So kathatabanga na kna o basii bo ko goliling o kamamanosiyai, ka datar o kiyaaloya tano ron sa onaan a waraan anan o kibabatog. Sa aya dalil san na so piyanothol rkitano o Qur'an ko thotholan ko Sulayman, gowani a phlalakaw siran ko maolad a kapantaran sa miyaoma iran so balintad a babalingan o manga pila. Na so kiapakadansal iran, na tominindg a satiman a pila, na miananawag sa tiyalowan iyan so manga inampda iyan sa pitharo iyan a: Hay manga pila sold kano ko manga girb iyo ka malozg kano o Sulayman ago so manga sondaro niyan sa di ran maggdam (so kakhadapoi rkano) na inalgan a kala so Sulayman ko katharo ankoto a pila. Sa miakapanalamat ko Allāh [s.w.t], ko kala o limo iyanon a biyaloy niyan a pzabotn iyan so basa o manga pd a binatang

Sii sankanan a ayat na inipangdao niyan rkitano so kathatabanga sa piyakisabotan iyan a apiya so maroni a kaadn a datar o pila na zisii kiran so kathatabanga ago so kapagisaisa. So taw a pphaninimaan ko btad o pila na makailay sa piyakammsa, sabap sa siran na kaadn a adn a atoran iran a missnggay a di ran dn plawangn ago di ran zopakn. Sii ko kambabawalay ran na maator sa piyakammsa, sa adn a manga bilikon a isisibay so pphakatorogan iran, na isisibay so gii ran thimotimoan, na isisibay so pphondowan ko manga pang'nkn iran. Na amay ka magdam iran a khabasa ankoto a manga od a ipopondo iran a para sa kawyagan na opakn iran ankoto a lonaw niyan ka an di pagtho, na amay ka lommk na iliyo iran ko isisibay ran a agaga iran ko liyo o walay ran, na amay ka magango na ikasoy ran ko pondowa iran.

Amay ka phangoran na imbakowit iran so manga igagama iran ko poro o manga kayo ka pangali sa oba siran masogat a bagiyaw, odi na lndb a ig. Giyoto i sabap a so manga loks na biyaloy ran so kapphamanik o pila a maawid sa manga orak a da pn mapsa sa papata oto sa phangoran, go igira lomalaon na anda dn i kaadn oto na karina sa phangoran, samanan na so manga pila na adn a knal iran ko tabiat o waraan ago so btad o manga musim ko kaphangoran iyan ago so kaplaon iyan antaa ka so kapzokod o mayaw ago so matnggaw.

Manga oripn o Allāh, Gowani a managipoon so panolon o Islam sii sa Makkah, ko paganay a kapanolon o Rasūlullāh [s.a.w], na aya dn a mala a inisininad iyan ko manga Ummat iyan a maito i bilangan na so kapagisaisa iran ago so kathatabanga iran ko kassmpanga iran ko ringasa o manga mushrik, balabaw a aya paganay a somold ko Islam na so manga llmk a taw ago daa manga g's iran ko kaphagingd a so sabagi na manga oripn a mamimilik o sabaad ko manga olowan o Quraysh, na giyankoto a btad na maka-pangingindaw sa mabagr a kaisaisa ago kathatabanga, ka isa oto a okit a pkhasabapan ko kapkhatanggona iran ko margn a massmpang iran, sabap sa oman i isa na maggdam iyan a so margn a misosogaton na adn mambo a pagari niyan ko Allāh [s.w.t] a makaggdamon, na pphakasogo oto ko kapkhatigra ko kalipds o ringasa o manga Mushrik.

Gowani a magkas so masa ko kiyapakatogalin o manga Muslim sa Madinah na miyakitindg so kaphagingd a Islam a adn a parinta niyan, na inipaliyogat o Allāh [s.w.t] so Jihad sa pantag sa kaplindinga ko ingd ago so panolon o Islam a pnggarobatn o manga Arab sa polo a Arabia, na miyaadn so btad o kapagisaisa ago so kathatabanga a di dn mipndiridiri sa patoray dn a makamoayan ko manga Muslim. Sa inoyag o Rasūlullāh [s.a.w], so niyawa o kapagisaisa ago so kathatabanga sa miokit sa kaphapagariya o Muhājir (so Muslim a tomiyogalin) ago so Ansār (so Muslim a taw sa Madinah a tiyabangan iran so panolon o Mohammad [s.a.w]) ioman roo so lalayon

katitimo o manga Muslim ko Masjid o Rasūlullāh [s.a.w], a giyoto dn i pompongan o simba ago so paganadan a Islam a pkhakowa iranon so manga ndao o Qur'an a pphakapoon ko Nabi [s.a.w], pd roo so kiyapakaosor o sabot iran ko kala i gona o kaphagingd sa oman i isa na indawag iyan so niyawa niyan a korban ko kalindinga ko parinta ago pn pphagoyaga.

Gowani a lomagindab so kathidawa sii sa Bdr ago sa Uhud a madakl a miyaangl ko manga Muslim na miyailay roo so kabagr o kapagisaisa ago so kathatabanga, ago so kapakaadiyadiya ko salakaw mapiya pn aya dn a minibayadon na so kaoyagoyag o taw, ka miyanggolawla a adn a manga angl a pphangni sa ig a paginomn iyan, na kagia kabgan sa ig na miyan'g iyan a pagariya iyan ko Allāh [s.w.t] a pphakarangs a pphangni sa ig na da niyan dn malino so ig sa pitharo iyan a aya niyo pakaonaa minom so pagari ko na kagiya phaakinomn iran na lominiyo so napas iyan sa da dn makainom na ikhasoy ran so ig ko paganay a angl na miyaoma iran a miapandos dn so napas iyan sa da dn a miyakainom kiran ko ig.

Manga oripn o Allāh, pd anan ko piyamakammsa a miyanggolawla a kna o ba mustahil a kazinagadan pharoman ka miyakowa a basa o manga panonorat a sokon so thothol na ipkhasoy niyan a ginawa niyan (history repeats itself) aya mataan na kna o ba pkhasoy so thothol ka so masa na anda dn i kayipos iyan na di dn khasoy pharoman. Aya mataan na so giimanggolawla na giimakazasapowa so btad iyan sa makaphlagilagid sabap roo na pitharo iran a so thothol na pkhasoy.

Amay ka so btad a miyaipos na maadn ko kapapantagan a masa na so onga niyan na makapzapowa mapiya pn di zagit, ogaid na so panolon o Islam ko kiyapanagipoon iyan na aya dn pkhakasoy ko pkhaori a masa niyan ka so waraan o kamamanosiyai na isaisa dn minsan pn pphagalin so btad o kapphagintaw ko kasaromag iyan ko bandaran a barandiya ogaid na so manosiya na manosiya dn a di phagalin sa waraan.

Manga oripn o Allāh, aya pamotosan ankai a wasiyat tano na so kasabota tano sa giyankai a agama tano na aya bo a okit a kaphakatindg o Parinta niyan ko liyawaw o lopa na makanggolalan sankai a kathatabanga a kapagisaisa sa maadn so kapamagogopa a tolabos a paratiaya ago soasoat ko kabaya o Allāh [s.w.t]. Isa dn a mala a awid a akal o Muslim ago so Islam, na so kasasagomparak o manga Muslim sa masa ini sa miyada kiran so kayisaisa ago so kathatabanga sa riopt siran o kapriridoay ago siyagomparak siran o kabaya sa kadato ago tamok, na mimbalooy siran a malmk sa di ran khatoon a ginawa iran, na aya pn o ba iran makilala so salakaw kiran?

Pd a okit ko kayisaisa na so pagtaw na tomalaban siran ko ndao o manga ulama iran sa phasiyonot siran ko manga pandoan iran a kaompiya ago kazalimbtad. Sa somayan siran sa sondaro a maonotn a phnayaw sa sogoan, a aya ropaan iran na di ran phangnin so kabnar iran inonta a sii ko oriyan o katonaya iran ko paliyogat kiran a isosogo kiran o olowan iran. Amay ka so pagtaw na di makabagr ko poso iran so onot ko isa a olowan a ulama, ka aya dn a btad iran na so kalalayaman a kaphasiyonot ko btad a lomalagaday sa di ran pariksaan so btad a katatagoan kiran ago so kikokoyapt iranon, na so pamikiran ago so galbk ko kazalimbatad na mawatan o ba maparoli so onga niyan.

Tiyankd o thotol a so Muslim ko karorompisi ron ko miyaona a masa a miyazaropt so manga ingd iran ago so parinta iran na aya kiyapakaadn iran sa bagr na tomiyalaban siran ko isa a olowan a so Salāhuddīn al Ayyūbī, sa biyaloy ran a ginawa iran a sondaro a maonotn. Na so kiyapangongonotan iran na miyakaadn siran sa bagr a inibgay kiran o Allāh a da dn magaga o manga dato sa Aurupa o ba iran madaag, sa taman imanto na isasawan kiran o ba iran pkhan'g so ingaran o Salāhuddīn, na aya pn o ba adn a makamoayanon a datar iyan sa masa ini?

Manga oripn o Allāh, kna o ba rkitano mawatan so thotolan ko Sultan Qudarat a Sultan sa Mindanao, ko kiyarna niyan ko manga Espaniyol a pizaksian iran so kabagr iyan ago so kawaraw niyan sa taman sa da mawafat na da siran dn pangnpi a torog ko manga kota iran.

Giyai i ongangan a mapapadalm sankai a manga wasiyat tano a phagoyagn tano ko manga poso tano go sii ko manga ginawa tano ago ipphanolon tano ankai a kapagisaisa ka an maadn so kathatabanga. Sa kabolongan tano so manga awid akal tano ko kaphagingd na aya samporna iyan na so gii tano kapagagama, sa makadaya tano ko doniya, na mamakasold tano ko Sorga o Allāh [s.w.t] ko oriyan o kapatay.

Manga oripn o Allāh, pangnin tano ko Allāh [s.w.t] a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pphamakin'gn iran so katharo na phagonotan iran so lbi ron a mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādājā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli djambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

DOWAA KO IKA DOWAA A KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko **Allāh** ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so miyamatay kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr angka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mrmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapanangilai ami ron.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolongan iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....